

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΞΟΔΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

A. Κούτρης Ph.D.

*Ομότιμος Καθηγητής Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων
Πάντειου Πανεπιστημίου*

Η Διεθνής Κοινότητα εδώ και πλέον των δύο χρόνων έχει οδηγηθεί σε μια βαθιά και παρατεταμένη οικονομική κρίση που ξεκίνησε από τις Η.Π.Α. και επεκτάθηκε σε όλο τον κόσμο, κατά συνέπεια και στην Ε.Ε. και στην Ελλάδα. Οι ηγέτες της Ε.Ε. δεν προέβλεψαν αυτή την κρίση, δεν είχαν φροντίσει να οχυρώσουν την Ε.Ε. πριν ξεσπάσει, δεν θωράκισαν το Ευρώ που βάλλεται λυσσαλέα από τους κερδοσκόπους με σκοπό την κατάρρευσή του, με αποτέλεσμα να βρίσκονται σε πλήρη σύγχυση και να παλινωδούν για την επίλυσή της. Συνεχίζουν να μην προβλέπουν τις ραγδαίες εξελίξεις που προλαβαίνουν την Ε.Ε., αντί να τις προλαβαίνει και να τις αντιμετωπίζει.

Δεν έχουν αντιληφθεί ότι ένας καινούριος κόσμος κυφορείται, που οι σπασμοί της γέννησής του είναι επώδυνοι. Δεν έχουν συνειδητοποιήσει την ανάδειξη της Κίνας, των Ινδιών ίσως και της Ρωσίας ως υπερδυνάμεων, τον αναβρασμό στις Αραβικές χώρες, που διαμορφώνουν ένα νέο τοπίο διεθνών σχέσεων στο οποίο θα πρέπει να προσαρμοστούν. Δρομολόγησαν, και συνεχίζουν, μία παρωχημένη αναποτελεσματική, νεοφιλελεύθερη οικονομική πολιτική, που έχει οδηγήσει τους περισσότερους λαούς της Ε.Ε. σε πλήρη εξαθλίωση και του Νότου σε απόγνωση.

Οι λαοί μπορούν να συνειδητοποιήσουν ότι δεν βάλλονται οι αδύναμες οικονομικά χώρες τους αλλά το Ευρώ. Μπορούν να αλλάξουν την φιλελεύθερη αυτή πολιτική με την μεταφορά πόρων, τεχνογνωσίας, χαμηλότοκων δανείων προς τις ευάλωτες οικονομικά-κοινωνικά χώρες και να δώσουν πνοή στην οικονομική ανάπτυξη με μεγάλης εκτάσεως αναπτυξιακά έργα, με στόχο την ανάπτυξη. Η Ε.Ε. μόνο με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης μπορεί να αντιμετωπίσει την κρίση που έχει περιέλθει, και όχι με την υφιστάμενη εμμονή στη μείωση των ελλειμμάτων και του χρέους και τα ανεπιτυχή μνημόνια με τα επαχθή μέτρα που προβλέπουν (τεράστια μείωση αποδοχών, εξοντωτική φορολογία, κατάργηση του κοινωνικού κράτους για την προστασία των εργαζομένων). Η εφαρμοζόμενη αυτή πολιτική είναι ανάλητη και επικίνδυνη, οδηγεί τις χώρες της Ε.Ε. σε μεγαλύτερη ύφεση, και τους λαούς της σε απόγνωση, με την αύξηση του αριθμού των εξαθλιωμένων, των φτωχών, των ανέργων και των αστέγων. Εάν δεν ληφθούν έγκαιρα και αποτελεσματικά μέτρα προβλέπονται καταγίδες.

Η χώρα μας δέχθηκε τους κραδασμούς αυτής της κρίσης που ανέδειξαν τα προβλήματά της. Οδηγήτο ολοταχώς σε πτώχευση, με ένα έλλειμμα του προϋπολογισμού 15,5% και ένα υπέρογκο χρέος που άγγιξε τα 330 δις.€ ήτοι 130% περίπου του Α.Ε.Π. το 2009. Η πτώχευση αποφεύχθηκε από το γνωστό δάνειο που μας χορηγήθηκε από την Τρόικα, που περιλαμβάνει τα γνωστά μέτρα αποπληρωμής του. Μέρος των μέτρων αυτών είναι θετικά και έπρεπε η χώρα σταδιακά, έγκαιρα να τα εφαρμόσει – όχι να αναβάλλονται συνεχώς, με συνέπεια να συσσωρεύονται τα προβλήματα που μας οδήγησαν εδώ και 2 χρόνια στην επώδυνη σημερινή κατάσταση. Πολλά από τα προβλεπόμενα στο μνημόνιο μέτρα ωστόσο είναι αναποτελεσματικά και ανέφικτα να πραγματοποιηθούν.

Πέρα όμως από τα προβλεπόμενα του μνημονίου για να βγούμε από το σκοτεινό τούνελ που έχουμε οδηγηθεί πρέπει:

- Να καταπολεμήσουμε την εγκληματικότητα, την αισχροκέρδεια, τη διαφθορά, τα σκάνδαλα, τον παράνομο πλουτισμό, τις πελατειακές σχέσεις, την φοροδιαφυγή και εισφοροδιαφυγή, τον παράνομο πλουτισμό και να περιορίσουμε την παρατηρηθείσα και συνεχιζόμενη σπατάλη του δημοσίου. Να αξιοποιήσουμε τα καλύτερα μυαλά που άφθονα διαθέτει η χώρα μας.
- Να αντικαταστήσουμε τον παλιό φορολογικό νόμο με έναν μακροχρόνιο που να διορθώνει τα λάθη του παρελθόντος, να αφαιρεί εισόδημα από τις εύρωστες εισοδηματικές τάξεις για να το διοχετεύσει στις χαμηλότερες. Η σημερινή κατανομή του παραγομένου πλούτου είναι απαράδεκτη και θα πρέπει να μειωθούν οι υφιστάμενες ανισότητες. Επίσης θα πρέπει να μειωθεί και ο φόρος προστιθέμενης αξίας στα αγαθά πρώτης ανάγκης που συμβάλει στην αύξηση των τιμών αυτών, με επώδυνες επιπτώσεις στο καλάθι της νοικοκυράς.
- Επιπλέον πρέπει να αξιοποιήσουμε τους παραγωγικούς κλάδους της οικονομίας ήτοι γεωργία, βιομηχανία, μικρομεσαία επιχείρηση, τουρισμό. Η ελληνική γεωργία έχει μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης με το ήπιο κλίμα και την καρποφόρα γη μας, μπορούμε να παράγουμε καινοτομικά, ανταγωνιστικά και άριστης ποιότητας προϊόντα που και την εσωτερική αγορά θα καλύψουμε και εξαγωγές θα πραγματοποιήσουμε. Το ίδιο μπορεί να γίνει και στον τομέα της βιομηχανίας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, και στον τουρισμό, με τις υποδομές που δημιουργήθηκαν, μπορεί να προσφερθούν άριστης ποιότητας υπηρεσίες και με το καλό κλίμα που διαθέτουμε να επιμηκύνουμε την τουριστική περίοδο. Να εκμεταλλευτούμε με ευρείας εκτάσεως επενδύσεις, τις πολλές και ποικίλες πλουτοπαραγωγικές πηγές που διαθέτουμε, όπως αναφέρθηκα σε προηγούμενο άρθρο μου, και να αξιοποιήσουμε την πολιτιστική κληρονομιά.

Η κυβέρνηση πραγματοποίησε μέρος των προαναφερθέντων μέτρων. Δεν αρκούν όμως αυτά. Πρέπει να καταρτίσουμε ένα μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ολοκληρωμένο πρόγραμμα, που να διορθώνει τα λάθη του παρελθόντος και το οποίο απαρέγκλιτα να τηρηθεί. Υπάρχουν κάποια ενθαρρυντικά στοιχεία που μας επιτρέπουν να αισιοδοξούμε, όπως η μετακίνηση 40 χιλιάδων περίπου νέων που έφυγαν από την περιφέρεια Αττικής και μετατοπίστηκαν στην επαρχία και καλλιεργούν την εγκαταλειφθείσα καρποφόρα ελληνική γη, παράγουν καινοτομικά προϊόντα, τα οποία και την εσωτερική αγορά καλύπτουν και εξαγωγές πραγματοποιούν.

Αυτή η τάση πρέπει με κίνητρα να υποστηριχθεί και να αυξηθεί το εισόδημα των γεωργών με τον περιορισμό των μεσαζόντων. Είναι ανάγκη να αυξήσουμε τους απασχολούμενους στη γεωργία και να 'αποικήσουμε' την ελληνική ύπαιθρο. Με την αύξηση των εξαγωγών κατά 30%, το 2009 καταφέραμε να είμαστε η 6^η χώρα από πλευράς εξαγωγών στις χώρες τις Ε.Ε. Με τις εξαγωγές αυτές και τη μείωση των εισαγωγών βελτιώθηκε αισθητά το ισοζύγιο πληρωμών. Ακόμη, πολλές νέες μικρομεσαίες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας δημιουργούνται και αρκετές επενδύσεις πραγματοποιούνται στον τομέα της πράσινης ανάπτυξης.

Πρέπει να προσελκύσουμε ξένες επενδύσεις καταργώντας τη δαιδαλώδη γραφειοκρατία. Να αξιοποιήσουμε τη μεγάλη αξία της ακίνητης περιουσίας που υπερβαίνει σε αξία τα 300 δις.€. Να εκμεταλλευτούμε τους πόρους της Ε.Ε. ήτοι ΕΣΠΑ, διαρθρωτικά ταμεία, και χαμηλότοκα δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Τα προβλεπόμενα μέτρα του μνημονίου απαιτούν χρόνο για να αποδώσουν και απορώ γιατί οι εμπειρογνώμονες της Τρόικας δεν το καταλαβαίνουν, ιδιαίτερα αναφορικά με το πρόβλημα της φοροδιαφυγής. Είναι μέτρα άκρως νεοφιλελεύθερα με βασικά χαρακτηριστικά την οριζόντια περικοπή αμοιβών και αύξηση της φορολογίας ακόμα και στους χαμηλά αμειβόμενους, την αύξηση του φόρου προστιθέμενης αξίας ακόμη και σε είδη πρώτης ανάγκης με αποτέλεσμα την άνοδο του πληθωρισμού, και την απόγνωση των νοικοκυριών, άστοχες περικοπές στον τομέα των δαπανών και παντελή έλλειψη αναπτυξιακής πολιτικής.

Όλα αυτά και άλλα απαράδεκτα έχουν βυθίσει τη χώρα σε περαιτέρω ύφεση και τον ελληνικό λαό σε απόγνωση. Είναι καιρός να κινηθούμε πέρα από τα ανεφάρμοστα και επώδυνα του μνημονίου να το επανα-διαπραγματευτούμε γιατί απέτυχε. Αυτό προσπάθησε και πέτυχε η Ελληνική Κυβέρνηση την 26^η Οκτωβρίου 2011 με τις ρυθμίσεις που προβλέπει η συμφωνία αυτή, εάν τελικά εφαρμοσθούν. Τα προβλήματα μιας χώρας δεν επιλύονται μέσα σε 2 χρόνια όπως απαιτεί η Τρόικα.

Ο ελληνικός λαός θα πρέπει να παραδεχθεί τα λάθη του παρελθόντος και οι πολιτικοί με τις ηθελημένες ή αθέλητες oligωρίες στη λήψη αποφάσεων κατά το παρελθόν να αναγνωρίζουν τις ευθύνες τους. Είναι εύκολη διέξοδος να επιρρίπτουμε την κατάσταση που βρισκόμαστε στους ξένους. Είναι καιρός να επανορθώσουμε τα λάθη μας. Να εγκαταλείψουμε τον χωρίς προσπάθεια εύκολο πλουτισμό, είναι καιρός να δουλεύουμε υπεύθυνα. Να αναπτύξουμε με κίνητρα τις εταιρείες κοινωνικής ευθύνης, να αναβιώσουμε την αλληλεγγύη της παλιάς γειτονιάς, να σταματήσουμε την παρατηρούμενη σήμερα αρπακτικότητα μας και τη θεοποίηση του χρήματος, να αλλάξουμε νοοτροπία και να δεχτούμε ότι το άτομο πρέπει να δουλεύει για το σύνολο και όχι το σύνολο για το άτομο. Να προασπίσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα μέσα στα οποία συμπεριλαμβάνεται και μία εύρωστη οικονομία. Που είναι ο πατριωτισμός όταν τα τελευταία χρόνια αποσύρθηκαν από τις τράπεζες καταθέσεις 50 δις € ίσως και παραπάνω και κατατέθηκαν στις τράπεζες του εξωτερικού. Τέλος να καταναλώνουμε ένα μέρος από ότι παράγουμε, το υπόλοιπο να το εξάγουμε, με στόχο τη δημιουργία πρωτογενούς πλεονάσματος με σκοπό τη μείωση του χρέους.

Η χώρα μας σήμερα βρίσκεται σε πολύ δύσκολη κατάσταση. Θα πρέπει να αντιληφθούμε ότι βρισκόμαστε στο χείλος του γκρεμού. Πρέπει πάση θυσία να ανατρέψουμε αυτή την κατάσταση. Να αφήσουμε κατά μέρος τις παιδιάστικες διαφωνίες και όλοι μαζί ενωμένοι, με θυσίες, κόπο, μόχθο να βγάλουμε τη χώρα μας από το αδιέξοδο που έχει οδηγηθεί. Έτσι, όπως στο παρελθόν που η Ελλάδα βρέθηκε σε χειρότερες καταστάσεις της σημερινής, με επιτυχία θα ξεπεράσουμε τη σημερινή κρίση.